

Souhrnná teritoriální informace:

Namibie

Velvyslanectví České republiky v Pretorii 20. 5. 2022 15:00

Namibijská republika je relativně stabilní stát subsaharské Afriky. Politicky se země pohybuje na pomezí autoritářského socialistického režimu a demokracie. Dominantní politickou silou je od získání nezávislosti strana Lidová organizace jihozápadní Afriky známá pod zkratkou SWAPO, přičemž prezident Dr. Hage Geingob je zároveň předsedou této strany. Etnicky rozmanitý stát získal nezávislost jako jedna z posledních afrických zemí od Jihoafrické republiky v roce 1990. Ekonomicky je Namibie závislá na těžbě nerostného bohatství (uran, lithium, diamanty, měď), cestovním ruchem a rybolovem. Zemědělství v posledních letech trpí nedostatkem srážek, příjmy z cestovního ruchu tvrdě zasáhla pandemie. Jedním z témat levicové vlády je právní realizace pozemkové reformy, jejíž dokončení však bylo pod tlakem ekonomické krize odloženo. Podle Namibijské zemědělské unie bylo dosud navraceno zhruba 30 % půdy a zbývá tak přerozdělit přibližně ještě jednou tolik. V roce 2020 vláda schválila zákon, který počítá s nuceným odprodejem vlastnického podílu ve firmě "původním znevýhodněným" Namibijcům. Tento zákon nazvaný NEEEF (New Equitable Economic Empowerment Framework) je obdobou jihoafrického BB-BEE (Broad-Based Black Economic Empowerment). Namibie rozvíjí vřelé vztahy s Čínou a Severní Koreou. Vztahy se Západem jsou i přes ideologické rozdíly korektní. Německo, které je největším poskytovatelem rozvojové pomoci pro Namibii a významným investorem, namibijská vláda zažalovala o reparace za zločiny genocidy spáchané císařskou koloniální vládou v letech 1904 až 1908 vůči namibijským kmenům Hererů a Namů. Debata kolem reparací, jež Německo odmítlo, zvýšila napětí mezi německou menšinou a většinovým černošským obyvatelstvem. Hlavním investorem je Čína, která je aktivní především v oblastech těžby nerostných surovin (uran), budování infrastruktury (terminál Walvis Bay) a rybolovu.

V nadcházející dekádě má v Namibii potenciál sehrávat významnou roli tzv. zelený vodík, k jehož produkci má Namibie vynikající podmínky (slunce, vítr) a namibijská vláda proto již společně se zahraničními investory započala studie proveditelnosti. Předpokládá se i koordinace těchto aktivit se sousední JAR, která je v obdobné snaze již o něco dále. Z důvodu nutnosti vybudovat potřebnou infrastrukturu se však jedná o delší časový horizont, avšak relativně velký potenciál přilákat do země potřebné investice již v příštích letech.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Windhoek
Počet obyvatel	2,62 mil.
Jazyk	angličtina (oficiální jazyk), oshiwambo (49 %), khoekhoe, herero, afrikánština, němčina
Náboženství	90 % křesťané (z toho 50 % luteráni, 19 % katolíci), 10 % animistická náboženství
Státní zřízení	poloprezidentská republika
Hlava státu	Hage Geingob
Hlava vlády	Hage Geingob
Název měny	Namibijský dolar (NAD)
Cestování	
Časový posun	žádný (září, říjen), + 1 hod. (zimní čas), - 1 hod. (letní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	JUDr. Pavel Řezáč
Ekonomický úsek	Mgr. David Vaverka
Konzulární úsek	Mgr. Alice Mžýková
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
	2021
Nominální HDP (mld. USD)	24,8
Hospodářský růst (%)	1,5
Inflace (%)	3,6
Nezaměstnanost (%)	

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název země je Namibijská republika. Hlavou státu je prezident Dr. Hage Geingob, který ve funkci působí nepřetržitě od roku 2015. Prezident je volen v přímých volbách a je zároveň vrchním velitelem ozbrojených sil a stojí v čele vlády. Ve volbách v říjnu 2019 byl současný prezident Geingob potvrzen ve funkci do konce roku 2024. V Namibii je uplatňován tzv. prezidentský systém vládnutí, kde prezident nominuje členy vlády. Seznam ministrů a aktuální složení vlády je k dispozici na [vládním portálu Namibijské republiky](#). Zákonodárnou roli má volený [dvoukomorový parlament](#), který se skládá z Národního shromáždění o 104 členech a Národní rady, která má 42 členů. Dominantní politickou silou v zemi je od získání nezávislosti levicová strana SWAPO, jež ovládla také poslední všeobecné volby, byť v parlamentu přišla o dvoutřetinovou ústavní většinu. V nejbližších letech, i přes vnitropolitické a ekonomické výzvy, kterým země čelí, nelze očekávat změnu politického rozložení v zemi.

1.2 Zahraniční politika země

Namibie má korektní vztahy se západními zeměmi včetně Evropské unie, důvodem jsou zejména ekonomické zájmy a rozvojová pomoc. V nedávné minulosti se Namibie ocitla na tzv. seznamu daňových rájů Evropské komise, avšak po přijetí příslušných zákonů byla Namibie z tzv. Black listu EU počátkem roku 2021 odstraněna. Aktivní v oblasti rozvojové spolupráce je především Německo, přestože jej v roce 2017 namibijská vláda zažalovala o reparace za zločiny genocidy spáchané císařskou koloniální vládou v letech 1904 až 1908 vůči namibijským kmenům Hererů a Namů. Německá vláda se za zločiny v minulosti opakovaně omluvila, ale reparace rozhodně odmítla. Silné vazby rozvíjí Namibie s Čínou, která je hlavním investorem především v oblastech těžby nerostných surovin (uran), budování infrastruktury (terminál Walvis Bay) a rybolovu. Relativně intenzivní vztahy má Namibie taktéž s Indií, jež má v zemi ekonomické zájmy podobně jako Čína. V minulosti byla Namibie kárána OSN za nedodržování sankčního režimu vůči Severní Koreji. Spekulovalo se, že Severní Korea využívá uran z Namibie pro svůj jaderný program. Bezproblémové vztahy podpořené provázaností ekonomik má Namibie se všemi svými sousedy včetně JAR. S jihoafrickým randem má dokonce Namibie kurzovně svázanu svoji měnu namibijský dolar. Země je členem Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) i Jihoafrické celní unie (SACU).

1.3 Obyvatelstvo

Při rozloze 824 269 km², což je více než desetinásobek rozlohy Česka, žije v Namibii přibližně 2,6 milionu obyvatel. Hustota zalidnění činí pouhé 2,7 obyvatele na km². Podle posledních zveřejněných údajů Světové banky z roku 2019 byla míra porodnosti na jednu ženu 3,3 dítěte. Roční přírůstek obyvatelstva je na úrovni 1,9 %. Průměrná délka dožití je 63,37 let. Kolem 50 % obyvatel je národnosti Oshivambo. Přibližně 22 % Namibijců tvoří příslušníci skupiny Kawango (kmeny Kawango, Herero, Caprivi a Tswana). Národnosti Damara, Lozi, Kwangali mají podíl 12 %. Běloši německého původu a Jihoafričané hovořící afrikánsky jsou v populaci zastoupeni přibližně 6 %. Barevných míšenců je asi 5 %. Dalšími zastoupenými skupinami jsou Křováci a rehobotští míšenci (přibližně 5 %).

Téměř 90 % obyvatel je křesťanského vyznání (z toho asi 50 % luteráni, 19 % katolíci, 6 % vyznavači holandské reformované církve, 5 % anglikáni). Přibližně 10 % obyvatel pěstuje tradiční animistická náboženství. Příslušníci ostatních náboženství včetně islámu a nevěřící tvoří zhruba 1 % populace.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Namibijské hospodářství se nacházelo v recesi již od r. 2016, což bylo pochopitelně dále umocněno v pandemií nejvíce poznamenaném r. 2020, kdy došlo k zápornému růstu HDP ve výši 8,5 %. V následujících dvou letech se pak předpokládá růst v rozmezí od 3-4 % HDP, a to mimo jiné kvůli globálně zvýšené ceně nerostných surovin a řadě embarg uvalených na Rusko, které je rovněž významným exportérem nerostných surovin. Očekávána výše inflace letos v Namibii bude s největší pravděpodobností atakovat hranici 7 %, a to mimo jiné z důvodu zvyšující se inflace v sousední JAR, na jejíž měnu je namibijský dolar navázán 1:1. Z důvodu této provázanosti ve své podstatě odvozuje centrální banka Namibie svoji měnovou politiku právě od jihoafrické centrální banky, která postupně navyšuje svoji úrokovou míru z důvodu rostoucí ceny pohonných hmot, potravin a hnojiv v důsledku doznávající pandemie a války na Ukrajině. Vysoká míra nezaměstnanosti se vládě dlouhodobě nedaří snižovat a přesahuje hodnotu 20 %, přičemž u mladistvých se odhaduje znepokojivých 50 %.

Z hlediska struktury jejího hospodářství tradičně převládá závislost na těžebním odvětví, které má rovněž největší podíl na jejím exportu. Mezi další klíčové sektory patří rybolov, zemědělství a turismus. Základní infrastrukturu Nambie, tj. dopravní komunikace, železnice, přístavy, letiště, ale infrastrukturu energetickou či telekomunikační je relativně moderní a dobře rozvinuta. Odborníci navrhuji vládě jako východisko z krize privatizaci části státních firem. Proti takovému řešení však protestuje radiální levicové křídlo v rámci vládnoucí strany SWAPO. Další m důvodem odlivu kapitálu je nejistota kolem dopadů pozemkové reformy a implementace programu tzv. NEEEF (New Equitable Economic Empowerment Framework) za účelem transformace ekonomiky a k podpoře původních obyvatel.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	-1,7	-7,2	1,5	3,1	3,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	10 226,30	9 298,00	9 580,00	9 970,00	10 390,0
Inflace (%)	3,7	2,2	3,6	4,7	5
Nezaměstnanost (%)	20	21,5	21,7	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	3,9	2,8	3,6	3,8	4,2
Import zboží (mld. USD)	5,2	4,4	5,8	5,9	6,3
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,3	-0,9	-2	-1,7	-1,6
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	2,5	2,5	2,6	2,6	2,7
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	06.VII	06.VII	06.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Schodek hospodaření vlády v rámci rozpočtu dosáhl v roce 2021 9,7 %. Neutěšený stav veřejných financí způsobený přílišnou regulací, nekvalitním řízením, korupcí, nedostatkem investic a odlivem kapitálu představoval zásadní problémem nicméně již v době před pandemií. V roce 2021 se státní dluh vyšplhal na 68,2 % HDP, avšak v příštích dvou letech se mimo jiné kvůli globálně zvýšené ceně nerostných surovin očekává jeho mírné snižování. Do budoucna vláda deklarovala odhodlání vrátit se k vyrovnanému rozpočtu. Bez výrazných strukturálních reforem však příliš prostoru k úsporám nemá. Platby za obsluhu dluhu a úroky činí 1896 mil. USD ročně, což je částka blížící se 20 % namibijského HDP.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-9,7
Veřejný dluh (% HDP)	68,2
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-1,2
Daně	2022
PO	32 %
FO	18-37 %
DPH	15 %

Ze strany agentury Moody's došlo ke zlepšení výhledu ratingu Ba3 na „stabilní“ a rating agentury Fitch pak zatím zůstává i nadále BB „negativním výhledem“.

2.3 Bankovní systém

Bankovní trh je regulován centrální bankou Bank of Namibia a finanční sektor ministerstvem financí. V Namibii působí celá řada komerčních bank, z nichž nejvýznamnější jsou uvedeny níže. Stát kontroluje státní finanční a bankovní instituce Namport Savings Bank a Agricultural Bank of Namibia. Většina finančních institucí v soukromém vlastnictví podniká s podstatným podílem jihoafrického kapitálu. Trh s akciemi je provozován společností Namibian Stock Exchange, která je napojena na johannesburskou burzu (Johannesburg Stock Exchange). Namibijské soukromé pojišťovny jsou převážně vlastněny jihoafrickými pojišťovacími společnostmi a nabízejí kompletní škálu pojišťovacích služeb. Penzijní a pojišťovací fondy musí podle vládního nařízení směřovat 35 % svých investic v rámci Namibie. Na dodržování pravidel v rámci finančního trhu dohlíží organizace pro regulaci a dohled nad bankami a finančními institucemi Namibia Financial Institutions Supervisory Authority (NAMFISA).

Přehled nejvýznamnějších bankovních institucí v Namibii:

Standard Bank Namibia Limited (vlastněna jihoafrickou Standard Bank)

First National Bank Namibia Limited (vlastněná jihoafrickou First National Bank)

Bank Windhoek Limited

Nedbank Namibia Limited

Trustco Bank Namibia Limited

Atlantico Namibia (pobočka Banco Privado Atlantico)

Bank BIC Namibia Limited

Letshego Bank Namibia Limited

Agricultural Bank of Namibia (bankovní instituce s výrazným podílem státního kapitálu)

Namport Savings Bank (státní doručovací společnost; poskytuje také bankovní služby)

2.4 Daňový systém

Aktuální výše daně z přidané hodnoty (tzv. VAT) je 15 %. Základní sazba daň z příjmu právnických osob činí 32 %. Daň těžebních společností je stanovena ve výši 37,5 %, výjimkou je daň z těžby diamantů, jejíž výše činí 55 %. Daň podniků produkujících ropné výrobky je 35 % a navýšená o dodatečný podíl ze zisku (stanoveno dle konkrétní komodity). Daň pro výrobní společnosti je standardně na úrovni 18 %, a to v průběhu prvních deseti let. Daň z příjmu fyzických osob je progresivní a pohybuje se v rozmezí 18-37 %.

Daňový systém pro právnické osoby procházel v posledních letech úpravami a obsahuje řadu výjimek dle konkrétní oblasti podnikání. V případě přesunu výroby do Namibie lze obvykle sjednat zvláštní daňové úlevy. Na druhou stranu vláda v roce 2020 schválila doplněk k daňovému zákonu (tzv. The Income Tax Amendment Bill 2020), který zrušil systém tzv. exportních zón (Export Processing Zone, EPZ), jež byly podle ministerstva financí zneužívány a daně firmami kráceny. Zároveň vláda zahájila přípravu tzv. zvláštních ekonomických zón (Special Economic Zones, SEZ), do kterých se snaží lákat investice pomocí daňových pobídek. Jedna z těchto zón se nachází v oblasti přístavního terminálu Walvis Bay. Investoři v těchto zónách mají zvýhodněný daňový režim. Přehled a aktuální výše všech daní je k dispozici na [stránkách ministerstva financí Namibie](#).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Obchodní vztahy s Namibií upravuje Dohoda o ekonomické spolupráci mezi EU a státy Jihoafrického rozvojového společenství EU-SADC EPA, která se provádí od roku 2016. EU-SADC EPA odstarňuje drtivou většinu celních sazeb mezi EU a Namibií a pozitivně tak přispívá k nárůstu objemu vzájemné obchodní výměny. Obchodní bilance je výrazně pozitivní na straně Namibie. V roce 2021 vyvezly namibijské společnosti do zemí EU zboží v hodnotě 1,36 mld. EUR, zatímco ve stejném roce bylo do Namibie dovezeno zboží ze zemí EU v hodnotě 511,2 mil. EUR. Důvodem záporného salda na straně EU je především dovoz zemědělských produktů (hovězího masa a ryb) a nerostných surovin včetně vzácných kovů a diamantů.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	443,9	379,7	378,5	354,2	511,2
Import do EU (mil. EUR)	1 264,60	1 265,2	1 132,3	1 110,3	1 360,1
Saldo s EU (mil. EUR)	820,7	885,4	753,8	756,1	849

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Objem vzájemného obchodu mezi Českem a Namibií je minimální a zdaleka nedosahuje svého potenciálu. Obrat obchodní výměny v roce 2021 činil 124,2 mil. CZK. Pozitivní obchodní bilance je na straně Namibie, tak jako v případě obchodu s EU.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mil. CZK)	47,7	46,1	64,1	27,9	51,4
Import do ČR (mil. CZK)	98	187,1	169,3	106,2	72,8
Saldo s ČR (mil. CZK)	50,3	141	105,2	78,3	21,4

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Obchodní výměna se zeměmi mimo EU v posledních pěti letech kolísá, přičemž negativní obchodní bilance je dána mimo jiné hospodářskou závislostí na sousední JAR.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	2 737,8	3 187,5	2 917,8	2 665,0	2 522,5
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	3 828,4	3 617,7	3 273,2	2 316,0	3 565,7
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-1 090,5	-430,2	-355,4	349	-1 043,2

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Po dramatickém propadu objemu přímých zahraničních investic (Foreign Direct Investment, dále jen FDI) v pandemii nejvíce postiženém r. 2020, došlo v r. 2021 k 77% nárůstu globálních FDI, a to na přibližných 1,65 bil. USD, což je dokonce více, než tomu bylo před pandemií. Největší nárůst FDI zaznamenaly rozvinuté státy, do kterých v r. 2021 zamířilo více jak 777 mld. USD. Ačkoliv se nárůst objemu FDI týkal i států rozvíjejících se, neboť zde došlo k nárůstu o více jak 30 % v porovnání s r. 2020, Afrika se jako destinace FDI stále řadí na poslední místo mezi světovými regiony.

Dle poslední zprávy Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD) pravidelně monitorující světové trendy v oblasti FDI, došlo v roce 2020 k poklesu FDI v Namibii přibližně o 60 %. Nejvíce FDI směřuje v Namibii tradičně do těžebního průmyslu, a sice především do těžby uranu, diamantů, zinku, mědi a ropy. Na významu nabývají a v příštích letech nabývat budou investice do tzv. zeleného vodíku. Mezi největší investory v Namibii se pak řadí sousední JAR, VB, USA či Německo. Prezident Hage Geingob představil v nedávné době řadu politik majících za úkol posilnit namibijskou ekonomiku, avšak řada z nich do značné míry omezuje investiční příležitosti zahraničních subjektů, a to zejména v oblasti těžby a s ní souvisejících aktivit. Ochrana vlastnického práva je v Namibii garantována ústavou, parlament má však pravomoc vyvlastnit či omezit tato práva v případě, že se jedná o cizince. K podpoře investorů a FDI slouží v Namibii agentura tamního ministerstva průmyslu a obchodu Namibia Investment Centre.

ZÚ Pretoria neeviduje žádné přímé zahraniční investice českých společností v Namibii.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Jakožto členská země Jihoafrického rozvojového společenství (SADC) je Botswana součástí Dohody o ekonomickém partnerství mezi Evropskou unií a SADC (tzv. EU-SADC EPA), která vstoupila v platnost v roce 2016, a která odstranila drtivou většinu celních sazeb. Tato dohoda přispěla k nárůstu vzájemné obchodní výměny. Země je signatářem tzv. Dohody z Cotonou, která zastřešuje obchodní, rozvojovou a politickou spolupráci Evropské unie a země Afriky, Karibiku a Pacifiku. V dubnu 2021 byla vyjednávači EU a Organizace afrických, karibských a tichomořských států parafována budoucí dohoda, která dohodu z Cotonou nahradí.

Smlouvy s ČR

Česká republika nemá s Namibií uzavřeny žádné platné dvoustranné mezinárodní smlouvy. Taktéž o žádné bilaterální dohodě Česko s Namibií nejedná.

3.4 Rozvojová spolupráce

Namibie je signatářem tzv. Dohody z Cotonou, která zastřešuje obchodní, rozvojovou a politickou spolupráci Evropské unie a země Afriky, Karibiku a Pacifiku. V dubnu 2021 byla vyjednávači EU a Organizace afrických, karibských a tichomořských států parafována budoucí dohoda, která dohodu z Cotonou nahradí. Probíhající rozvojové programy tak budou pokračovat. Kromě bilaterálního programu rozvojové spolupráce realizované z prostředků Evropského rozvojového fondu (ERDF) využívá Namibie také programy, jež jsou realizovány prostřednictvím soukromých firem a neziskových organizací. V rámci ERDF bylo Namibii pro období 2014 až 2020 přiděleno dohromady 68 mil. EUR v oblastech zemědělství, podpory vzdělání, občanské společnosti a reforem veřejného sektoru. Čerpání prostředků ERDF bude ve stávajícím rozpočtovém období probíhat i nadále. Přehled rozvojových projektů, které se realizují v Namibii, je k dispozici na [internetových stránkách Evropské komise](#). Na podporu projektů v oblasti infrastruktury, vodohospodářství a energetiky se v Namibii zaměřuje [Evropská investiční banka \(EIB\)](#). Informace o grantech a rozvojových projektech Delegace EU jsou zveřejněny taktéž na webových stránkách [Delegace Evropské Unie ve Windhoeku](#).

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Mapa globálních oborových příležitostí připravovaná ministerstvem zahraničí ve spolupráci s ministerstvem průmyslu a obchodu a CzechTrade trh v Namibii nezpracovává.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Namibijci jsou srdeční, poměrně vzdělaní a sebevědomí lidé se smyslem pro humor. Českou republiku často znají a vnímají ji jako úspěšnou demokracii. Podnikatelská společnost je relativně různorodá a charakter obchodního jednání se může v konkrétních případech odlišovat. Připravte se na jednání s německy mluvícím obchodníkem ze Swakopmundu, Afrikánцем podnikajícím v těžebním sektoru, který Namibii dosud považuje za jihoafrickou provincii z dob před revolucí, či státním úředníkem dosazeným vládnoucí socialistickou stranou. Pracovní den začíná brzy ráno, oblíbené jsou pracovní snídaň. Je nutné být flexibilní a počítat s případnými změnami při plánování schůzek. Na jednání je vhodné mít připravenou prezentaci, mluvit k věci a být srozumitelný. Buďte přirození a sebejistí. Plynulá angličtina je samozřejmostí, znalost místního jazyka oshiwambo není nutná.

4.2 Oslovení

Namibijští partneři (zejména státní úředníci) mohou být při prvním setkání značně formální. Je vhodné partnera oslovit titulem a uvést jeho funkci (např. Mr. Director /Mr. President, Madam Director /Madam President). Pokud si funkci nejsme jisti, použijeme oslovení Sir /Madam. Oslovení Sir /Madam se používá taktéž při komunikaci s neznámými protějšky např. v hotelu, bance, restauraci apod. Přijatelné je také oslovení titulem a příjmením (Mr. Ubuntu /Ms. Ubuntu). Všeobecně platí, tak jako v Evropě, že osoba společensky významnější může nabídnout osobě společensky méně významné oslovení křestním jménem či přezdívkou. Dle konkrétní situace a postavení partnera na společenském žebříčku se o to můžeme sami pokusit a oslovení křestními jmény nabídnout. V případě jednání s oficiálními představiteli či staršími partnery je obvykle nutné dodržovat formálnost v oslovení.

4.3 Obchodní schůzka

Ideální čas pro jednání v Namibii je dopoledne v době, kdy ještě nepanují vysoké teploty. Obvyklé úřední hodiny firem a úřadů jsou od 8 h do 17 h. Při sjednávání schůzky je třeba počítat s jistou flexibilitou a s možnými změnami. Ideální je první setkání je realizovat v kanceláři partnera. Pro navazující jednání je možné navrhnout setkání ve formě pracovní snídaně, večeře či oběda k doladění detailů a bližšímu vzájemnému poznání. Přijetí u partnera doma není při prvních kontaktech obvyklé. „Čas je darem Afriky“ a Afričanům plyne jinak. Na schůzku je třeba dorazit přesně, což ale nelze nečekat automaticky od protistrany. V případě zdržení partnera je nejlépe věc přejít a soustředit se na obsah jednání.

Na jednání s namibijskými představiteli je nutno připravit se přinejmenším stejně svědomitě a přistupovat k nim podobně jako k jednání s partnery v Evropě. Je třeba zohlednit skutečnost, že se jedná o zástupce jiného kulturního okruhu: prezentace proto musí být jasná, srozumitelná a přesvědčivá. Afričané neradi čtou mezi řádky a Namibijci nejsou výjimkou, je třeba hovořit konkrétně a přímo k věci. Při přípravě vlastní prezentace neuškodí zařadit jednu či dvě strany reálií. Při vzájemných rozhovorech je třeba být vnímavý, otevřený i pro nečekané obraty, nepovyšovat se ani neponižovat, pružně držet svůj standard.

Na první schůzce se nedoporučuje nabízet alkohol. V omezeném množství je zvykem konzumovat alkoholické nápoje při případné neformální večeři (ne u oběda). Řada Namibijců, kteří zastávají vyšší posty ve státní správě či ve vedení soukromých subjektů, pochází ze společensky etablovaných, často politicky angažovaných a finančně dobře zajištěných rodin. Nezřídka jsou absolventy či mají dokonce akademické tituly z jedné či více prestižních světových univerzit. Afričané si obecně cení dosažení vysokého společenského statusu, což ti úspěšní často demonstrují nápadným důrazem na okázalost a materiální sebe prezentaci. Upravený zevnějšek se očekává i od Evropana. Kravata ani oblek nejsou nutností. Pánům postačí kvalitní košile, lehké sako a kalhoty a uzavřená společenská obuv, dámám letní šaty či kostým. Při jednání na ministerstvu však oblek doporučujeme (i bez kravaty).

V některých otázkách mohou být afričtí obchodníci značně formální, v jiných jsou zase neobyčejně otevření. Dobrá nálada podpořená vtipnou historkou otevírá brány úspěchu. U Afričanů je hluboce zakořeněná úcta ke stáří a cit pro hierarchii. Lze jen doporučit, aby byl součástí obchodní delegace služebně starší kolega či jinak významná osoba v rámci hierarchie firmy vybavená příslušnými pravomocemi a informacemi ohledně dodacích podmínek, ceny a financování obchodu. Není vhodné pouštět se do politických, rasových a jiných potenciálně nebezpečných názorových výměn. Případně až po důkladném seznámení s postoji proti straně. U nás oblíbenou ironií či sarkasmus při jednání nemusí partneři vždy správně pochopit. Dobrymi tématy pro rozhovor jsou rodina, sport, přírodní krásy Namibie a jejich obyvatel. Většina Namibijců, se kterými se lze při obchodním jednání setkat, jsou křesťané. Tradiční náboženství se udržují především na venkově. Obecně v subsaharské Africe panuje benevolentní přístup v otázkách víry a náboženské rozdíly jsou akceptovány. Rozdílné vyznání by tak nemělo představovat překážku případné obchodní spolupráce.

4.4 Komunikace

Jednacím jazykem je angličtina, která je všeobecně rozšířená. Znalost nejrozšířenějšího místního jazyka oshiwambo či některého z dalších lokálních jazyků není nutná a tlumočnická není potřeba. Na druhou stranu naučit se několik frází v některém z místních dialektů neuškodí. Protistranu potěší vyjádření respektu k místní kultuře. Někteří podnikatelé německého původu mluví německy. Při jednáních lze často využít afrikánštinu, kterou hovoří většina bílých Namibijců pocházejících z Jižní Afriky. Taktéž řada dceřiných společností má své matky či pobočky v Jižní Africe. Pro oficiální obchodní komunikaci se doporučuje používání emailu. Namibijci rádi komunikují neformálně prostřednictvím aplikací chytrého telefonu (WhatsApp, Signal, Telegram apod.), tuto formu komunikace je vhodné využívat k běžné konverzaci, při dojednávání či potvrzování schůzek apod.

4.5 Doporučení

Jako nejvhodnější postup při vstupu na trh se jeví obrátit se s nabídkou spolupráce na prověřeného místního partnera, firmu, jež působí ve vašem oboru v Namibii. Společník by měl být schopen zajistit odpovídající přijetí, program a doprovázet vás na schůzky. V době vaší nepřítomnosti bude s protistranou v kontaktu a zajistí navazující jednání. Dále je vhodné se obrátit na státní agenturu Namibia Investment Centre spadající pod ministerstvo industrializace, obchodu a rozvoje malých a středních podniků a formálně požádat o spolupráci a asistenci při tvorbě programu. Zkušenost při komunikaci s touto agenturou je relativně pozitivní. Pro zajištění přijetí na ministerstvech a v armádě doporučujeme taktéž obrátit se na obchodně-ekonomický úsek českého velvyslanectví v Pretorii.

4.6 Státní svátky

1. leden - Nový rok

21. březen - Den nezávislosti

Velký pátek (velikonoční)

Velikonoční pondělí

1. květen - Svátek práce

4. květen - Den Cassinga

Den nanebevstoupení (květen nebo červen, 40 dnů po velikonocích, čtvrtek)

25. květen - Den Afriky

26. srpen - Den hrdinů

10. prosinec - Den lidských práv a den namibijských žen

25. prosinec - svátek vánoční

26. prosinec - Den rodiny

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

V souladu s platnou s Dohodou o ekonomickém partnerství mezi Evropskou Unií a zeměmi Jihoafrického rozvojového společenství, která je uplatňována od roku 2016, je možné většinu komodit dovážet do Namibie volně a bezcelně. Pouze na skupinu vybraných položek je nutno mít dovozní povolení (tzv. Import Permit), fyto-sanitární nebo veterinární popř. další osvědčení. Požadavky na dokumentaci a celní tarify u konkrétního zboží je možné vyhledat (podle HS kódů) v databázi [Market AccessDatabase Evropské komise](#). Užitečné informace, přehled dovozních a vývozních požadavků a tarifů včetně aktuální výše DPH jsou k dispozici na stránkách namibijského daňového úřadu [Namibia Revenue Agency](#).

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Namibijský trh je poměrně vyspělý. Vzhledem k geografické vzdálenosti a specifčnosti trhu je žádoucí při vývozu využívat místních zástupců znalých prostředí případně podle charakteru zboží distributorů. V případě státních zakázek jsou registrovaná pobočka v Namibii či místní společnost partnera, jež podává nabídku, nezbytnou podmínkou účasti v tendru. S registrací pobočky v Namibii pomůže agentura Namibia Investment Centre. V případě, že český subjekt uvažuje o založení vlastní kanceláře či společného podniku, je rovněž možno doporučit využití služeb této státní instituce. Mnoho významných firem a organizací (včetně např. nemocničních a hotelových řetězců) v Namibii je napojeno na jihoafrické a jiné nadnárodní společnosti. U těchto subjektů je nákupní politika řízena mateřskou organizací v zahraničí.

5.3 Marketing a komunikace

Namibijský trh je relativně vyspělý a panuje na něm značná konkurence. Pravidelná a kvalitní propagace tak jsou základními předpoklady úspěchu na tomto trhu. V oboru reklamy a marketingu působí řada specializovaných firem a asociací, které poskytují servis na profesionální úrovni. V oblasti reklamy jsou obvyklé inzeráty v denících a odborných časopisech, které jsou vydávány jednotlivými profesními svazy (producenti potravin, důlní průmysl aj.) a také v elektronických médiích a na sociálních sítích (zejména prostřednictvím platforem Facebook či Instagram).

K získání kontaktů a přehledu o nabídce místního trhu lze doporučit účast na některém z veletrhů, které se konají v Namibii, jejich přehled je k dispozici na stránkách [Namibia Trade Directory](#). Převážná většina veletrhů, výstav a konferencí regionálního významu se koná v sousední JAR (méně již v Botswaně či Angole) a účastní se jich i namibijská podnikatelská sféra a zástupci státního sektoru.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Namibie je členem řady mezinárodních organizací a signatářem většiny mezinárodních úmluv týkajících se ochrany duševního vlastnictví včetně tzv. Dohody TRIPS (The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) Světové obchodní organizace. V praxi může být vymáhání nároků v oblasti ochrany duševního vlastnictví a autorských práv problematické.

Namibie patří mezi signatáře Úmluvy WIPO (World Intellectual Property Organization); Pařížské úmluvy (průmyslového vlastnictví); Bernské úmluvy (o ochraně literárních a uměleckých děl); Patent Cooperation Treaty (Patent); Madridské dohody (mezinárodní registrace ochranných známek); Madridského protokolu (o mezinárodním zápisu ochranných známek); Haagské dohody (o mezinárodním ukládání průmyslových vzorů). Udělování ochranných známek se řídí namibijským zákonem o ochranných známkách č. 48/1973Z a zákonem Industrial Property Act 1, 2012. Namibie je taktéž členem Bernské úmluvy, a tak možné chránit autorská práva v zemi stejně jako všechny ostatní členské země automaticky (více než 160 zemí) v rámci jedné žádosti.

Právní oporu poskytuje namibijský zákon Copyright and Neighbouring Rights Protection Act, 1994 (Act 6 of 1994). V rámci problematiky udělování patentů je Namibie členem PCT, ARIPO (African Regional Intellectual Property Organization), WTO a Mezinárodní úmluvy. Ačkoli v Namibii existují nové právní předpisy týkající se patentové právní úpravy, řídí se tato oblast podle starších právních předpisů (např. jihoafrický zákon z r. 1916).

5.5 Trh veřejných zakázek

Oblast veřejných zakázek upravuje zákon č.15 z roku 2015 Public Procurement Act 15. Rada pro veřejné zakázky Namibie (Central Tender Board of Namibia) působí pod ministerstvem financí a je odpovědným orgánem pro zadávání zakázek na zboží a služby. Na stránkách této instituce a v tisku lze nalézt informace o zveřejněných výběrových řízeních a poptávkách a konkrétních podmínkách podání přihlášky do těchto výběrových řízení. V Namibii registrovaní tuzemští dodavatelé mají cenovou preferenci na základě lokálního podílu (minimálně 30 %). Přes deklarovanou otevřenost systému veřejných zakázek je obtížné obdržet kontrakt bez spojení s místním partnerem.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Namibijský trh je relativně vyspělý, zachovává tradiční obchodní normy a etiketu. Obchodní etika je na dobré úrovni. Zavedené firmy si obvykle nedovolí nesolidní jednání. Dílčími problémy jsou byrokracie a nedostatek transparentnosti zejména ve vládním sektoru.

Mezinárodní platební styk se uskutečňuje ve volně směnitelných měnách (lze používat USD, EUR a GBP), na druhou stranu Namibie patří k zemím, které uplatňují devizová omezení (tzv. exchange controls). Ve vnitřním obchodě lze platit pouze namibijskými dolary nebo jihoafrickými randy.

Doporučuje se, aby u exportu zboží spotřebního charakteru byl používán dokumentární akreditiv potvrzený renomovanou bankou. V případě obchodního sporu s namibijskou firmou je vhodné využít poradenskou asistenci místní právnické kanceláře, která je dobře seznámena s lokálními zvyklostmi a právním systémem. Přehled advokátních kanceláří v Namibii se sídlem ve Windhoek je k dispozici na stránkách organizace [The Law Society of Namibia](http://www.law.org.na/).

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Česká republika nemá s Namibií uzavřenu dohodu o bezvízovém režimu. Víza ke vstupu do Namibie vydává Velvyslanectví Namibijské republiky v Berlíně. Informace o cestování do Namibie a podmínkách vstupu jsou aktualizovány na stránkách MZV ČR (kapitola cestování do Namibie) a českého velvyslanectví v Pretorii.

V Namibii se vyskytuje malárie, především na severu a východě (v hlavním městě Windhoeku a na jihu země nikoliv). Na severovýchodě v regionu Caprivi se vyskytuje ojediněle moucha tse-tse, která roznáší spavou nemoc.

V zemi jsou akceptovány především kreditní karty VISA, MasterCard, American Express a Diners Club, avšak v odlehlejších oblastech omezeně. Výměnu valut je nutno provést buď na letišti, na větších hraničních přechodech nebo ve velkých městech v bankách nebo směnárnách a v hotelích, protože není zajištěna směna v odlehlejších oblastech. Jako platidlo je běžně přijímán také jihoafrický rand, vůči němuž má namibijský dolar pevně stanovený kurz jedna ku jedné.

Namibie leží ve stejném časovém pásmu jako Česko, avšak z důvodu letního času je v obou zemích shodný čas pouze několik týdnů v září a v říjnu. Od listopadu do března je v Namibii o hodinu víc, od dubna do srpna o hodinu méně než v ČR. Mezinárodní telefonní předvolba je +264. Namibie je relativně bezpečná země, nicméně v hlavním městě Windhoek se po setmění nedoporučuje pohybovat pěšky a bez doprovodu.

Motorová vozidla jezdí vlevo, chodci se taktéž vyhýbají vlevo. Zejména mimo větší aglomerace existuje problém s dostupností zdravotní péče. Panuje značný rozdíl mezi státními zdravotnickými zařízeními a kvalitními soukromými zdravotnickými zařízeními, kde jsou však ceny ošetření vysoké, proto je vhodné uzavřít cestovní přípojištění na úhradu léčebných výdajů s dostatečným krytím.

Před cestou je doporučeno zaregistrovat se v databázi dobrovolné registrace občanů České republiky při cestách do zahraničí (DROZD), jež umožňuje v případě neočekávané události účinně organizovat pomoc českým občanům ze strany velvyslanectví.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání cizinců jsou relativně jednodušší než např. v sousední JAR. Zaměstnávaný cizinec se musí prokázat povolením k dlouhodobému pobytu v Namibii. Pro jeho získání musí předložit doklad potvrzující účel pobytu na území Namibie a adresu přechodného bydliště v Namibii. Pro některá odvětví bývá vyžadován i výpis z trestního rejstříku.

Zahraněním investorům nabízí pomoc s vyřízením pracovních povolení pro zaměstnance tzv. Namibia One Stop Shop, jež spadá pod ministerstvo industrializace, obchodu a rozvoje malých a středních firem a Namibia Investment Centre (NIC). Na stránkách Namibia One Stop Shop jsou uvedeny požadavky k žádosti o pracovní povolení aj. potřebné informace.

Mezi Českou republikou a Namibií není uzavřena dohoda o bezplatné lékařské péči, problém představuje také její dostupnost. Českým občanům dlouhodobě pobývajícím v Namibii doporučujeme na příslušnou dobu uzavřít zdravotní pojištění na úhradu léčebných výdajů v zahraničí s dostatečným krytím.

5.9 Veletrhy a akce

Přehled veletrhů a akcí, které se konají v Namibii a jejichž počet je limitovaný, se uvádí na stránkách [Namibia Trade Directory](#).

Jedním z tradičních veletrhů, který se pravidelně koná ve Windhoeku, je těžební veletrh [Mining Expo & Conference Namibia](#).

Převážná většina výstav a konferencí regionálního významu se koná v sousední JAR (méně již v Botswaně či Angole) a účastní se jich i namibijská podnikatelská sféra a zástupci státního sektoru - viz [přehled nejvýznamnějších veletrhů v JAR](#) s přesahem do Namibie.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Diplomatickou a konzulární působnost pro Namibii vykonává zastupitelský úřad v Pretorii:

Velvyslanectví České republiky v Pretorii (Embassy of the Czech Republic in Pretoria)

Fyzická adresa: 936 Pretorius Street, 0083 Arcadia, Pretoria

Poštovní adresa: P.O.Box 13671, Hatfield 0028, Pretoria,

South Africa Tel: +27 12 431 2380, fax: +27 12 430 2033

E-mail: pretoria@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/pretoria

Teritoriální působnost: Jihoafrická republika, Angola, Botswana, Lesotho, Madagaskar, Mauricius, Mosambik, Namibie, Svazijsko

Vedoucí úřadu: JUDr. Pavel Řezáč, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Konzulární úsek: Mgr. Alice Mžýková, konzulka

Ekonomický úsek: Mgr. David Vaverka, ekonomický diplomat

Tel.: +27 12 431 2385, +27 12 431 2389

E-mail: Commerce_Pretoria@mzv.cz

Velvyslanectví ČR v Pretorii se nachází cca 50 km od mezinárodního letiště v Johannesburgu (O.R. Tambo).

GPS: S25°44,708'; E 28°13, 566'

Honorární konzulát ČR ve Windhoeku

Fyzická adresa: Fritsche Street 10, Pioneers Park, 9000 Windhoek, Namibia

Poštovní adresa: P.O. Box 24880

Tel: +264 811 282 523

E-mail: windhoek@honorary.mzv.cz; ndodolo@gmail.com

Vedoucí úřadu: Selma-Penna Utonih, honorární konzulka

Delegace EU ve Windhoeku

Fyzická adresa: 2 Newton Street, Windhoek, Namibia

Poštovní adresa: P.O. Box 24443 Windhoek, Namibia

Tel: +264 61 202 – 6000

Email: delegation-namibia@eeas.europa.eu

Vedoucí úřadu: Sinika Antila, velvyslankyně

Provozní hodiny: pondělí až pátek 7:30 - 16:30

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Telefonní nouzová linka velvyslanectví České republiky v Pretorii +27 82 416 0016 je přístupná rovněž v aplikaci WhatsApp a Viber a je určena výhradně občanům ČR v nouzi či ohrožení zdraví a života.

Integrovaný záchranný systém: +264 61 211 111

Policie: +264 61 10111

Windhoek městská policie - prevence zločinu (non-stop služba): +264 61 290 2239, +264 61 290 2018

Soukromá klinika MediClinic Windhoek: +264 61 22 9246 (pohotovost), +264 61 433 1000

Státní nemocnice Windhoek Central Hospital: +264 61 203 9111

ISOS mezinárodní letecká záchranná služba: Tel: +264 61 23 0505, +264 61 23 24977

Mobil: +264 61 81 128 4888, +264 61 81 128 4889

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Vláda:

[Vládní portál](#) - odkazy na státní instituce a ministerstva

[Namibia Revenue Agency](#) - daňový úřad

Obchod:

[Namibiam Agricultural Trade Forum](#) - obchodní komora spadající pod ministerstvo industrializace, obchodu a malých a středních firem

[Namibia Chamber of Commerce and Industry](#) - obchodní komora

Právo:

[The Law Society of Namibia](#) - přehled advokátních kanceláří

Média:

[Namibia Press Agency \(NAMPA\)](#) - státní tisková agentura

[Namibia Broadcasting Corporation \(NBC\)](#) - státní televize a rozhlas

[Allgemeine Zeitung](#) - deník

[The Namibian](#) - deník

[Namibia Economist](#) - ekonomické novinky

[New Era Newspaper](#) - státní deník